

DATE ASUPRA COLONIEI DE LILIECI DE LA RUNCU-GORJ

ELENA BAZILESCU

Primele date asupra faunei de Chiroptere din Oltenia au fost înscrise în literatura de specialitate în anul 1918, și aparțin lui Pa s z l a w s z k y care a capturat specia *Rhinolophus ferrum-equinum* la Ada-Kaleh, Mehedinți.

Călinescu, R., (3) semnalează (1931) specia *Nyctalus leisleri* la Birza-Dolj.

Dumitrescu, M., Tănăsachi, J., (4) citează (1953) pentru prima dată în țară specia *Barbastella barbastellus*, capturată în peștera de la Mănăstirea Bistrița, jud. Rm. Vilcea.

Dumitrescu, M., Tănăsachi, J., Orghidan, T., (5) comunică (1955) valoroase date asupra dinamicii și hibernației chiroptelor din peștera de la Mănăstirea Bistrița.

Bazilescu, El., (1) semnalează (1970) specia *Myotis emarginatus* pentru prima dată în Oltenia.

În această lucrare prezentăm, într-o sumară expunere, observațiile făcute de către noi asupra coloniei estivale de lilieci din podul bisericii de la Runcu-Gorj.

Considerăm de un real folos comunicarea datelor obținute, întrucât în literatura de specialitate din țara noastră nu s-au înscris suficiente date referitoare la coloniile de lilieci care folosesc alte adăposturi (poduri, scorburi etc.) decît peșterile.

Prin datele biologice și ecologice care se înscriu în literatură se aduc date noi referitoare la speciile: *Rhinolophus ferrum-equinum*, *Rhinolophus blasii*, *Myotis emarginatus*, *Pipistrellus pipistrellus* capturați în adăpostul de la Runcu. S-a stabilit perioada de naștere pentru specia *Rhinolophus blasii*, timpul sosirilor și plecărilor din adăpost al indivizilor precum și factorii de mediu deosebiți de cei din peșteri (temperatura ridicată, umiditate scăzută etc.).

Studiind coloniile de lilieci în locuri necitate în literatura de specialitate (podul bisericii Runcu și altele) se aduc date noi asupra răs-

pîndirii geografice a unor specii de Chiroptere în fauna Republicii Socialiste România.

DATE GEOGRAFICE

Satul Runcu este așezat pe Valea râului Sohodol în zona subcarpatică a Olteniei la o altitudine de circa 400 m. Sohodolul, înainte de a intra în sat străbate Cheile Sohodolului de o rară frumusețe carstică. În cheile Sohodolului se află peștera Steul Roșu (Colibituri) și Peștera cu Războaie unde au fost capturați lilieci ce aparțin mai multor specii ce formează aci colonii. Exemplu *Myotis myotis*, *Myotis oxygnathus*, *Myotis capaccinii* etc.

În apropierea cheilor Sohodolului se află biserica satului Runcu.

Vegetația lemnoasă din zona Sohodolului este reprezentată prin fag, stejar, iar de-a lungul apei arinul. În această zonă fiind influențe mediteraneene s-au plantat pe valea Sohodolului esențe lemnoase mediteraneene de exemplu, castanul comestibil și nukul.

Vegetația ierboasă este dominată în fînete de *Agrostis tenuis*, de cele mai multe ori în asociație cu *Trifolium pratense* și asociații de *Festuca rubra*.

Temperatura medie anuală în această zonă a fost 11°C (stație Tg. Jiu) pe perioada 1960-1969, iar precipitațiile medii anuale 700,2 mm.

Entomofauna este foarte bogată și aparține tuturor ordinelor, cu predominanță lapidopterele, coleopterele, ortopterele etc.

Adăpostul folosit de populația de lilieci la Runcu îl constituie podul bisericii, care este construit din birne masive cu suprafața foarte rugoasă. Grinzile susțin acoperișul de tablă. Streașinile sînt bine acoperite și nu pătrunde lumina, fapt ce a dus la formarea unui adăpost întunecos propice vieții acestor animale.

Dintre factorii de mediu ai acestui adăpost, temperatura variază de la zi la noapte, și de la zile cu soare la zile răcoroase, datorită acoperișului din tablă care se încălzește puternic cînd sînt zile călduroase și determină creșterea temperaturii pînă la valori de peste 26°C.

Umiditatea atmosferică din adăpost este foarte scăzută, iar curenții de aer lipsesc.

Cercetările asupra coloniei de lilieci din podul bisericii Runcu le-am început în 8 iunie 1964, cînd am depistat colonia respectivă.

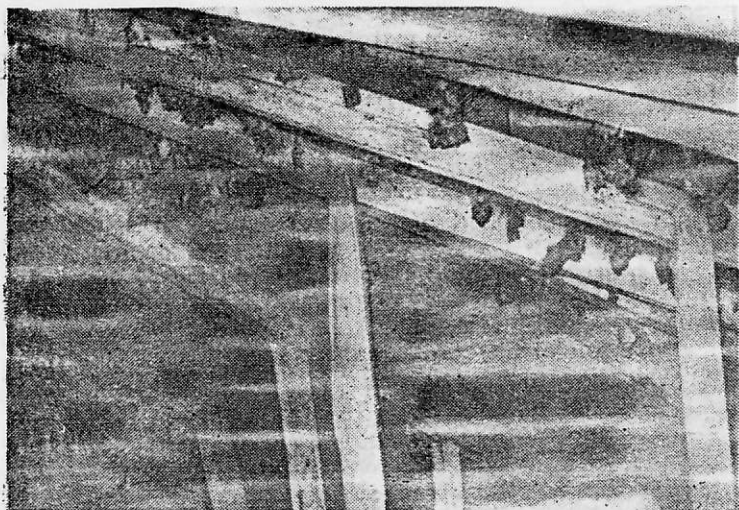
În această colonie am determinat specii ce aparțin celor 2 familii: *Rhinolophidae* și *Vespertilionidae*, caracteristice regiunii paleartice.

Din familia *Rhinolophidae* am capturat indivizi ce aparțin speciilor *Rhinolophus ferrum-equinum*, *Rhinolophus blasii*, iar din familia *Vespertilionidae*: lilieci ce aparțin speciilor *Myotis emarginatus* și *Pipistrellus pipistrellus*.

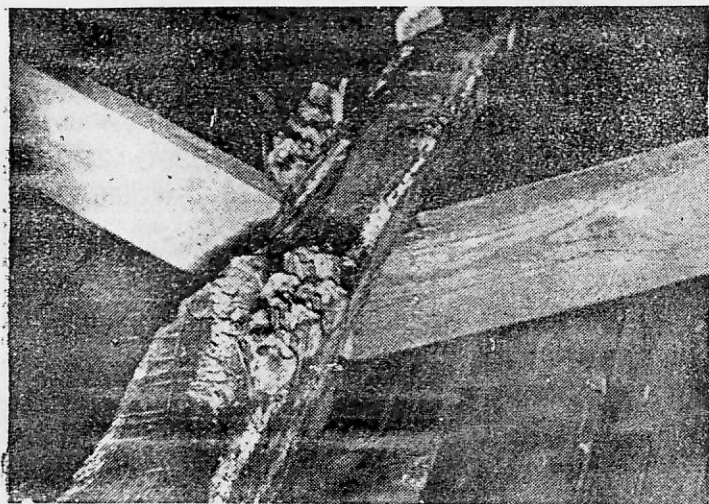
Dintre aceste specii densitatea numerică de indivizi în colonie o deține *Rhinolophus blasii*, care se estimează la cifre de ordinul miilor.

Menționăm că pînă în prezent această specie era cunoscută pentru țara noastră numai ca locuitor al peșterilor (după cum menționează Dumitrescu M.). În ceea ce privește gruparea indivizilor aceasta se face în ciorchini constituiți din 8-12 indivizi sau izolați, lăsînd spații libere între ei, sau înghesuși. (Fig. 1 și 2).

Urmărind dinamica sezonieră a liliecilor din această colonie, s-a stabilit că aceștia încep să sosească la sfîrșitul lunii martie și pînă la mijlocul lunii aprilie colonia este completă. Părăsirea adăpostului începe la începutul lunii octombrie și spre sfîrșitul lunii adăpostul este pustiu.

1. Aspect din colonia estivală de lilieci din podul bisericii Runcu

2. Aspect din colonia de lilieci — grupare în ciorchini.

În ceea ce privește dominația sexelor la specia *Rhinolophus blasii*, s-a constatat că numărul exemplarelor ♂♂ este mai redus ca al ♀♀. Prin urmare predominarea femelelor în populație implică o reproducere mai activă. Perioada de naștere pentru femelele de *Rhinolophus blasii* este sfârșitul lunii mai și jumătatea lunii iunie, iar iulie și august sînt lunile de creștere a puilor și de năpîrlire.

Pentru a obține date în legătură cu migrațiile sezoniere ce le întreprind liliecii din colonia luată în studiu, durata de viață a indivizilor etc., am început înelările din aprilie 1969.

Referitor la dinamica nictimerală a membrilor coloniei am constatat o regularitate atît în ceea ce privește timpul plecărilor în căutarea hranei cît și al sosirilor pentru repaus.

Speciile de lilieci ce alcătuiesc colonia din podul bisericii Runcu (*Rhinolophus ferrum-equinum*, *Rhinolophus blasii*, *Myotis emarginatus*, *Pipistrellus pipistrellus*) întreprind zboruri pentru hrănire în 24 de ore și fac 2 repausuri după cum urmează: între orele 4-5 liliecii pleacă din adăpost pentru căutarea hranei de dimineață și se întorc pentru popasul diurn între orele 10-11,30, unde rămîn pînă la orele 18-19,30, cînd părăsesc din nou adăpostul pentru căutarea hranei de seară revenind la adăpost între orele 23-0,30.

În colonia de lilieci din podul bisericii de la Runcu, am capturat în 18.VII.1968, 2 femele ce aparțin speciei *Myotis emarginatus* și astfel semnalăm pentru prima dată în Oltenia prezența acestei specii (1).

Capturarea speciei *Rhinolophus blasii* în alt adăpost (pod — biotop cu temperatură ridicată și umiditate scăzută), decît cele citate în literatura de specialitate (peșteri — biotop cu temperatură scăzută și umiditate ridicată) oferă valoroase date care servesc la cunoașterea ecologiei și biologiei liliecilor.

Totodată s-a stabilit și perioada de constituire a coloniei estivale. Aceasta se formează în a doua jumătate a lunii martie și prima jumătate a lunii aprilie. Perioada în care este părăsit adăpostul estival corespunde celei de-a doua jumătăți a lunii octombrie, părăsire care se face în scopul găsirii adăpostului hibernal.

Prin studiile întreprinse asupra coloniei de lilieci din podul bisericii Runcu am avut posibilitatea să fixăm perioada de naștere mai-iunie, precum și perioada de creștere și năpîrlire a puilor iulie-august, la specia *Rhinolophus blasii*.

Cercetări ulterioare vor completa aceste date. Stabilind momentele de năpîrlire precum și dezvoltarea puilor raportată în timp.

De asemenea se vor putea întreprinde și studii asupra hranei.

CONCLUZII

În adăpostul din podul bisericii Runcu, cercetat am capturat speciile *Rhinolophus ferrum-equinum*, *Rhinolophus blasii*, *Myotis emarginatus* și *Pipistrellus pipistrellus*, dintre care *Myotis emarginatus* este nouă pentru Oltenia (1).

Se stabilesc perioadele de constituire a coloniei și de părăsire a adăpostului în raport de condițiile ecologice specifice adăpostului studiat.

Se completează cercetările bioecologice ale speciei *Rhinolophus blasii* cu date referitoare la perioada de naștere a puilor, perioada de creștere a lor și etapa de părăsire a adăpostului estival.

DES DONÉES CONCERNANT LA COLONIE DE CHAUVES-SOURIS DE RUNCU-GORJ

Résumé

L'auteur publie des données biologiques et écologiques au sujet de la colonie estivale des chauves-souris du grenier de l'église Runcu-Gorj formée des espèces *Rhinolophus ferrum-equinum*, *Rhinolophus blasii*, *Pipistrellus pipistrellus*, *Myotis emarginatus*.

L'espèce *Myotis emarginatus* est nouvelle pour l'Olténie 1).

La période de formation de cette colonie est établie entre les 15 mars et 15 avril tandis que celle de l'abandon de l'abri survient dans la deuxième moitié d'octobre.

La capture de l'espèce *Rhinolophus blasii* en un autre abri (grenier — biotope ayant une température élevée et une humidité diminuée) que ceux qu'on cite dans la littérature de spécialité (des grottes — biotopes ayant une température diminuée et une grande humidité) présente un important attribut ce qui favorise la connaissance des chauves-souris du point de vue biologique et écologique.

BIBLIOGRAFIE

1. BAZILESCU EL., 1970, O specie de Chiropter nouă pentru Oltenia — *Myotis emarginatus*. Rev. Muzeelor, nr. 2.
2. BOBÎRNAC M., STĂNOIU I., COSTESCU C., 1966, Contribuții la cunoașterea entomofaunei zonei subcarpatice a Olteniei. Buletinul Științific, Institut. Agronomic „Tudor Vladimirescu”, Craiova, vol. VII.
3. CĂLINESCU RAUL, 1931, Mămilerele României. Bul. Ministerului Agriculturii — Domenii, 251, vol. I, București.
4. DUMITRESCU M., TANASACHI J., 1953, *Barbastella barbastellus chiropter nou pentru R.P.R.* Analele Universității „C. I. Parhon”, București, Seria Științele Naturii, nr. 3.
5. DUMITRESCU M., TANASACHI J., ORGHIDAN T., 1955, Contribuții la studiul biologiei Chiropterelor. Dinamica și hibernația lilieciilor de la mănăstirea Bistrița. Buletinul științific al Acad. R.P.R. Secțiunea de științe biologice, agronomice, geologice și geografice. Tom. VII, nr. 2.
6. DUMITRESCU M., TANASACHI J., ORGHIDAN T., 1962-1963, Răspîndirea Chiropterelor în R. P. Română. Lucrările Institutului de Speologie, Tom. I-II.

Primit : 6.XI.1970

Str. Plevnei nr. 42
Craiova